

Techniekpakt Regio FoodValley

FoodValley is een innovatieve regio met ambities voor een gezond en duurzaam economisch klimaat, nu en in de toekomst. Uit de strategische agenda:

We willen als Regio FoodValley onze nationale en internationale positie versterken. Dat moet leiden tot economische groei, werkgelegenheid, aantrekkingskracht op kenniswerkers en hoogwaardige voorzieningen voor wonen, werken en studeren.

Ook werkt Regio FoodValley aan behoud en versterking van de leefomgeving. Naast natuur en landschap wordt het groene gebied van de regio gekenmerkt door landbouw en recreatie. Ook werken we aan 'de gezonde mens': leven in een groene en gezonde leefomgeving, waarbij veel aandacht is voor gezonde voeding.

Regio FoodValley is een belangrijke voedingsbodempoot voor de Nederlandse economie en een inspirerende kennisregio in Europa. Karakteristiek voor FoodValley zijn de toonaangevende innovatie en vakkennis op het gebied van agrofood, het internationale karakter, het aantrekkelijke vestigingsklimaat en de groene dynamische leefomgeving.

De FoodValley, met het sterk internationaal gerichte Wageningen Universiteit en Research centrum als motor, biedt een vruchtbare voedingsbodempoot voor innovaties. Het domein *gezonde en duurzame voeding* van Wageningen UR maakt de FoodValley tot het kennisportaal naar de wereld. De omstandigheden voor innovatie zijn door de unieke concentratie van voeding gerelateerde kennis, bedrijven en instituten excellent te noemen. Regio FoodValley is dé plek voor Nederland waar massa en concentratie van innovatiegerichte kennis binnen het agrofood en lifesciences cluster wordt nagestreefd. De FoodValley ontleent uiteindelijk haar kracht aan enthousiaste samenwerking binnen de 'gouden driehoek': bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen.

De agrofood bedrijven vormen het middelpunt van een veel grotere bedrijvigheid aan agrofood gerelateerde en andere maakbedrijven in de regio. Bedrijven die passen in een duurzame regio, een regio met een menselijke maat en een prettig leef- en werkklimaat.

In de bakermat van "De Gouden Driehoek" sluiten overheden, ondernemers en onderwijs/onderzoek een Techniekpakt FoodValley waarin zij vastleggen hoe de drie hoofdlijnen van het techniekpakt Gelderland: kiezen in techniek, leren in techniek en werken in techniek invulling krijgen.

De provincie Gelderland kiest voor een regionale en waar nodig een bovenregionale aanpak van de arbeidsmarktknelpunten in de topsectoren Agrofood, Tuinbouw en Uitgangsmaterialen, Chemie, Life Sciences & Health, Energie, HTSM, Milieutechnologie, en de aandachtssectoren Logistiek, de creatieve sector, land- en Tuinbouw en Vrijtijdseconomie. Het Techniekpakt regio FV schetst de aanpak van de drie O's (overheden, ondernemers, onderwijs/onderzoek) in de regio FV. Dit Techniekpakt is gebaseerd op het programma "FoodValley Source of ambition and innovation".

Er bestaan al een groot aantal activiteiten, initiatieven en partners op het gebied van bèta, technologie en techniek onderwijs in de regio. Deze weten elkaar goed te vinden. Het Techniekpakt FV heeft als ambitie het regionale bedrijfsleven te binden. Het Wetenschapsknooppunt van Wageningen University Valley ScholenNetwerk hebben de ervaring dat het regionale bedrijfsleven zeer geïnteresseerd is in een partnerschap en graag toetreedt tot een bedrijvennetwerk voor het onderwijs in de regio. Het FV Techniekpakt heeft ook als ambitie de verbinding en afstemming van alle partners te optimaliseren. Het regionale Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (POA) is de basis waar alle initiatieven en partners elkaar kunnen vinden.

Techniekpact FV kent drie hoofdlijnen, waaronder bestaande en nieuwe initiatieven hun plaats kunnen krijgen. Dwars door deze lijnen loopt een cross-ver: internationalisering.

Lijn 1: Kiezen in techniek

Techniek oriëntatie en –promotie, bekendmaking van bèta, technologie en techniek bij leerlingen in alle onderwijssectoren

Lijn 2: Leren in techniek

Excellent en aantrekkelijk onderwijs met medewerking van de kennisinstellingen en bedrijven in de regio, deskundigheidsbevordering van docenten en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt (LOB)

Lijn 3: Werken in Techniek

Aantrekkelijke loopbanen, goede promotiekansen, uitdagend en innovatief werk, oog voor ondernemerschap en goede informatievoorziening

Lijn 1: Kiezen in Techniek

Vergroten instroom in het bèta- en technologie onderwijs

Regionale actielijnen:

- I. Een professioneel food education & entrepreneurship platform voor de basisscholen, ROC en AOC in de regio in samenwerking met STOAS, CHE, Technodiscovery, Smaaklessen, het leerbedrijf Food & Feed (v/h De Sappafabriek) en het Food Experience Centre
- II. Een doorlopende leerlijn bèta en technologie voor het basisonderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs ism STOAS en het WetenschapsKnooppunt van Wageningen University
- III. Het WetenschapsKnooppunt van Wageningen University organiseert 'kinderuniversiteiten' (techniekdagen) voor de basisscholen in de regio
- IV. Smaaklessen.nl organiseert jaarlijks Smaakevents voor 50% van de basisscholen in de regio met speciale aandacht voor bèta, techniek en technologie. Dit zijn techniek- en bètadagen met de nadruk op Food
- V. Deelname aan de FIRST LEGO® League Valleiregio
- VI. Introduceer meer FV casussen in het Technasium en NLT onderwijs
- VII. Websites bieden lesmateriaal en –inspiratie voor bèta, technologie en techniek: [TechNet](#), smaaklessen.nl, online techniek campus, Poultry Academy, ICT Campus Veenendaal, Food Campus Nijkerk,
- VIII. Profielkeuzedagen voor leerlingen van klas 3 havo en vwo op locatie van bedrijven en kennisinstellingen
- IX. De onderwijsdag van Food4You nieuwe stijl
- X. 20% van de leerlingen van havo en vwo krijgen begeleiding bij hun profielwerkstuk- en Technasium meesterproef door de instellingen voor ho en/of medewerkers van bedrijven in de regio FV
- XI. Doorontwikkeling van het FV Scholen- en bedrijevennetwerk: 50 van de top 100 bedrijven in de regio sluiten een convenant met het FV Scholennetwerk en het WetenschapsKnooppunt van Wageningen University
- XII. Imago bèta, technologie en techniek: 50% van de top 100 FV bedrijven leveren bèta, technologie en techniek ambassadeurs - rolmodellen voor en actief betrokken bij de promotie van hun sector

Nationale actielijnen

- I. Investeer in een imagocampagne voor bèta en technologie sectoren als innovatief, maatschappelijk en internationaal en verbeter de waardering voor vakmanschap en ingenieurs.
- II. Versterk de impact van techniekonderwijs in de hele kolom: beloon basis- en vo scholen die de keuze voor bètatechniek, ondernemerschap en creativiteit als profiel stimuleren extra vanuit de prestatiebox.
- III. Geef 'Science' een vaste plaats in het curriculum van het basisonderwijs, de Cito-toetsing en het toezicht van inspectie.
- IV. Stel incentives op voor onderwijsinstellingen gericht op minimaal 50% NT/NG profielkeuze bij iedere Havo- en VWO-school. Specifiek zijn incentives nodig ten gunste van de keuze voor NLT (dit is voor de groene onderwijsinstellingen het vak), Wiskunde B en D.
- V. Uitbreiden van het succesvolle programma Jet- Net van het Platform Bèta Techniek met activiteiten voor (V)MBO- en VO-scholieren en hun ouders. Deze nieuwe activiteiten dienen te worden uitgevoerd met nationale middelen en maken in de regio gebruik van de succesvolle uitvoeringskracht van het Bètasteunpunt Wageningen, het WetenschapsKnooppunt van Wageningen University en Technodiscovery
- VI. Draag zorg voor een adequate bekostiging van de technische opleidingen in het MBO-HBO-WO.

Lijn 2: Leren in techniek

Excellent en aantrekkelijk onderwijs

- I. Een bèta en technologie aantekening voor 50% van alle afgestudeerden van de pabo van de CHE en een aanbod bèta en techniek nascholing voor alle basisschool docenten door de CHE in 2016
- II. Doorstart Sapfabriek in geavanceerd leerbedrijf Food & Feed en integratie van Technodiscovery
- III. Doorontwikkelen van het FV Scholen- en bedrijvennetwerk als partners voor excellent en aantrekkelijk onderwijs
- IV. Excellente vwo leerlingen volgen colleges bèta en technologie aan Wageningen University
- V. Doorontwikkelen van het Bètasteunpunt Wageningen met het Junior Science Lab voor leerlingen en docenten van havo en vwo
- VI. Deskundigheidsbevordering van docenten: van bijscholingen, docent ontwikkelteams, gecertificeerd HO onderwijs en educatieve Masteropleidingen. Organiseer docent stages op bedrijven
- VII. Bedrijven ontwikkelen samen met de onderwijsinstellingen lesmaterialen voor de bètavakken en dragen zorg voor afstemming onderwijs en arbeidsmarkt
- VIII. Kennisvalorisatievouchers voor de onderwijsinstellingen, waarmee zij deelname van bedrijven aan onderwijs kunnen financieren
- IX. Doorlopende leerlijnen vmbo – mbo, mbo – hbo, hbo – WU, ondersteund door FV Direct (het kennisportaal van de stichting Food Valley NI) en de Kenniswerkplaats van Wageningen University
- X. Doorontwikkelen van Food Valley Direct (Kennisportaal Food Valley NL), de Kenniswerkplaats en het Academic Master Cluster van Wageningen University tot de centra voor real-life innovatievragen van het MKB en andere organisaties in FV aan studenten uit de onderwijsinstellingen
- XI. Deelname van de hbo instellingen in de regio aan centra voor innovatief vakmanschap

Nationale actielijnen

- I. Stroomlijn de verbinding opleiding – werk:
- II. Versterk de mogelijkheden voor bedrijven die deelnemen aan bètatechniekpromotie- en educatieprogramma's te steunen met een fiscaal instrument vergelijkbaar met de WBSO systematiek: Wet Bevordering Techniek Promotie.
- III. Maak structurele middelen vrij voor de implementatie van de Technologieroute voor VMBO en MBO uit de Experimenteerwet en topopleidingen die onderdeel zijn van doorlopende leerlijnen
- IV. Structurele financiering van de (bij)scholing van po- en vo-docenten die techniekonderwijs verzorgen
- V. Bevorder de inzet van duale aanstellingen bedrijf/kennisinstelling en de inzet van medewerkers uit bedrijven in het onderwijs. Regelgeving met betrekking tot bevoegdheid en onderwijs uitvoering vormt nu onnodige belemmeringen Ondersteuning van de Wetenschapsknooppunten en Bètasteunpunten ter bevordering van de deskundigheid van docenten (KNAW, Platform Bèta Techniek)

Lijn 3: Werken in Techniek

Vanuit loopbaanperspectief

Regionale actielijnen

- I. De bedrijven in de regio Food Valley kenmerken zich door goed werkgeverschap en bèta en technologie afgestudeerden zijn er trots op voor FV bedrijven en instellingen te werken
- II. Bedrijven zorgen ervoor topwerkgever te zijn en trekken daardoor toptalenten uit binnen- en buitenland aan.
- III. Eind 2015 weet 50% van de bèta en technologie bedrijven in de regio FV wat hoger opgeleid talent zoekt in een FV werkgever, zowel ervaren talent als starters. Deze bedrijven werken aan de 'duurzame' werknemer (voorbeeld het arbeidsfitness programma van Keygene)
- IV. Het imago van de FV bedrijven stijgt significant zowel, bij leerlingen als afgestudeerden uit alle instellingen van de onderwijskolom
- V. Het aandeel FV bedrijven in de top 100 beste werkgevers stijgt met x%
- VI. Het aandeel FV bedrijven in de top 100 MVO stijgt met y%
- VII. Eind 2014 zijn de bedrijven beter op de hoogte van en meer tevreden met de startkwalificaties van starters op de arbeidsmarkt
- VIII. Een toename van het aantal bezoekers van www.regiofoodvalley.nl met x % en een ontsluiting van alle vacatures in de regio via de portal www.regiofoodvalley.nl
- IX. Communicatie over de bèta- en technologieopleidingen en werken in de regio FoodValley, een taak voor de nieuwe opleiding (Technische) Journalistiek van de CHE
- X. Een 'gilde' van oudere en recent gepensioneerde werknemers uit de bèta, technologie en techniek beroepen als resource voor starters en nieuwe werknemers
- XI. Meer en studeerbare part-time opleidingen in bèta en technologie
- XIII. Leven Lang Leren, o.a. in het Zorg & Technologie Field Lab, [TechNet](http://TechNet.smaaklessen.nl), smaaklessen.nl, online techniek campus, Poultry Academy, ICT Campus Veenendaal, Food Campus Nijkerk,
- XII. Een career centre en omscholingsmogelijkheden voor zij-instromers die de switch naar bèta en technologie willen maken
- XIII. Een arbeidsmobiliteits programma voor uitwisseling van werknemers uit onderwijs, overheid en bedrijfsleven

Nationale actielijnen

- I. Investeer in werknemers voor de bèta en technologie sectoren, onderhoud vakmanschap en bevorder zij-instroom
- II. (Fiscaal) aantrekkelijke regelingen voor leven lang leren, om- en bijscholing van werknemers
- III. (Fiscaal) aantrekkelijke regelingen op het gebied van kennisvalorisatie en (startend) ondernemerschap
- IV. Instellen van een nationale werkgroep bestaande uit ministeries EZ, SZW, OCW, koepels van werkgevers en werknemers, O&O fondsen en regionale stakeholders gericht op het ontwikkelen van een regeling voor tijdelijke arbeidstijdsaanpassing voor scholing. Doel is het organiseren van werkzekerheid voor bètatechnisch en technologisch opgeleiden van alle leeftijden (onderhoud van vakmanschap en het bevorderen van zij-instroom). Hierbij wordt onder andere gekeken naar het voorbeeld van Duitse Kurzarbeit-regeling in combinatie met scholingsmaatregelen.
- V. Vergroot de bekendheid van bestaande regelingen en carrièremogelijkheden zodat het aantal afgestudeerde internationale bètatechniektalenten dat na afronding van studie of promotie voor een technische baan in Nederland blijft minimaal verdubbelt. Deze talenten krijgen toegang tot de expat centra

Cross-over: Internationalisering

Regionale actielijnen

- I. Uitbreiding van het programma Food Valley Ambassadors naar niet-food bedrijven in de regio
- II. Een traineeship garantie programma voor excellente (inter)nationale studenten
- III. Een veelomvattend career centre voor studiekeizers, studenten en bijna afgestudeerden van het HO in het Food Experience Centre
- IV. Inrichting van een expat centre ter stroomlijning van werk- en woonvergunningen en andere bureaucratische belemmeringen voor expats.
- V. 50% van de bedrijven in de regio FV maken gebruik van het expat centre
- VI. Internationale basisschool en tweetalig voortgezet onderwijs
- VII. Op expats en hun partners en kinderen gerichte voorzieningen: arbeidsbemiddeling, cultuur, sport (hash house) en sociaal (international club)

Nationale actielijnen:

- I. Bied een warm welkom aan buitenlandse kenniswerkers: maak van expatcentres een onestop- shop voor internationale kenniswerkers: vergroot de dienstverlening en maak die toegankelijk voor een grotere doelgroep zoals onderzoekers, kenniswerkers uit EU-landen, grensarbeiders en (zoekjaar) studenten.
- II. Vereenvoudig de toegankelijkheid van Nederland voor kort verblijvende kenniswerkers op MBO-4, HBO en WO-niveau voor alle technologiebedrijven bij succesvol verloop van de pilot kortverblijf.
- III. Bij elkaar brengen van vertegenwoordigers van zowel nationaal niveau (ministeries EZ, SZW, OCW, Nuffic, koepels van werkgevers en werknemers, O&O fondsen) alsmede vertegenwoordigers van relevante technologieregio's om beleidsrelevante gegevens op macro en micro niveau bij elkaar te brengen.
- IV. Onderzoek de mogelijkheden binnen de EU (Europees Platform) om internationale uitwisselingsprojecten voor onderwijsgevendend mogelijk te maken

Het FoodValley Techniekpact is tot stand gekomen in samenwerking met de volgende stakeholders: POA, VNO/NCW, Stichting Food Valley NI, regio FoodValley en Wageningen UR

Uitgebreide lijst van Stakeholders

Penvoerders: POA, VNO/NCW, Regio FoodValley, Wageningen UR

Betrokken bedrijfsleven: Keygene, NIZO, Friesland Campina, Arla, Struik,

Betrokken onderwijsinstellingen: Wageningen University, VHL, Stoas Vilentum, CHE, ROC Rijn IJssel, ROC A12, Groenhorst, PTC+, het Food Valley Scholennetwerk (de 10 scholen voor voortgezet onderwijs), het Wetenschapsknooppunt van WAGENINGEN UNIVERSITY (po), Voedings Educatie Platform, Kennisas Ede-Wageningen, Kennis Campus Ede, Poultry Academy Barneveld, Food Campus Nijkerk, ICT Campus Veenendaal.

Betrokken koepelorganisaties: Stichting Food Valley NL, TIFN, F&ND, FEC i.o, Arbeids Mobiliteit centrum (ACE) De Vallei,

Overheden: Kabinet, Platform Bèta Techniek, (GKC), provincie Gelderland en Utrecht (Oost), Regio FoodValley, Gemeentes Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal, Wageningen,